

UN DESTIN CONSACRAT GLIEI STRĂMOȘEȘTI

Dr. hab. MIHAIL RAPCEA

la 70 de ani

Născut la 3 octombrie 1954 în orașul Criuleni.

Specialist în agricultură, domeniul de cercetare: pomicultura.

Doctor habilitat în științe agricole (2002), profesor cercetător (2008), academician al Academiei Internaționale a Viei și Vinului din Moscova (2003), membru de onoare al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” (2018), România, academician, membru fondator al Academiei de Științe Agricole și ale Mediului din Moldova.

A absolvit școala medie din Criuleni și apoi, cu mențiune, Colegiul Agricol din orașul Camenca (1974). În același an este înmatriculat la Facultatea de Horticultură a Institutului Agricol din Chișinău, ulterior Universitatea Agrară de Stat din Moldova, pe care de asemenea îl absolvă cu mențiune în 1979. Urmare a cutezanței și interesului deosebit față de creșterea și dezvoltarea plantelor, fondarea și întreținerea culturilor agricole, supravegherea condițiilor ce determină formarea recoltelor și calitatea producției, tânărul specialist își continuă studiile de doctorat în cadrul Catedrei de viticultură, finalizate cu susținerea tezei de doctor în științe agricole.

În anii 1985–1990 ocupă funcția de agronom-șef în Departamentul horticultură al Comitetului Executiv Criuleni, implementând cu succes cunoștințele acumulate în sectorul real al economiei. Ulterior, în anii 1990–1998, activează în calitate de vicepreședinte al Asociației de Producere a Strugurilor, Șampaniei și Vinurilor de Marcă „Cricova”. În cadrul instituției nominalizate elaborează conceptul și creează baza material-tehnică de producere a materialului săditor devirusat, actualizează sortimentul de soiuri, modernizează plantațiile viticole conform conceptului elaborat de dezvoltare a viticulturii. Efectuează un studiu amplu al condițiilor pedoclimatice din microraiioanele centrului vitivinicol „Cricova” și „Tigheci”, în baza recomandărilor sale fiind elaborată perspectiva dezvoltării sectorului viticol al Asociației „Cricova”.

În anii 1998–2000, în calitate de viceministru al Agriculturii și Industriei Alimentare, coordonator al Departamentului Producere Agricolă, colaborează la elaborarea și adoptarea Legislației despre semințe, protecția plantelor și subvenționarea producătorilor agricoli.

A adus o contribuție substanțială la elaborarea Programului de dezvoltare a culturilor nucifere în Republica Moldova și a Regulamentului de finanțare a producătorilor la crearea noilor plantații de culturi nucifere.

În funcția de director al Institutului de Pomicultură (2000–2008), a întreprins măsuri de îmbunătățire a pregătirii cadrelor de înaltă calificare. A creat și dezvoltat baza material-tehnică pentru producerea materialului săditor pomicol liber de viroze, ceea ce a contribuit la obținerea și multiplicarea materialului pomiviticol devirusat pentru multiple soiuri și clone autohtone și de selecție mondială. În consecință, au fost create plantații cu forme inițiale de portaltui și altui libere de viroze de diferite specii pomicele cu circa 150 de soiuri performante, asigurând producătorii cu cantități necesare de material săditor pomicol. Astfel, din 2005 a demarat crearea livezilor intensive cu material săditor devirusat, care asigură un spor de productivitate cu circa 20-25% comparativ cu cele fondate în mod tradițional, influențând pozitiv și longevitatea plantațiilor.

Mihail Rapcea cu colegii a realizat experiențe poli-factoriale de lungă durată la vița-de-vie, elaborând și argumentând științific modalitatea de apreciere ampelo-ecologică și de valorificare a resurselor vitivinicole din Republica Moldova. În acest context au fost efectuate cercetări agrotehnice, agrochimice, biochimice, fiziologo-anatomice suplinite cu analize economice asupra recoltei și calității producției viței-de-vie amplasate în diferite condiții pedoclimatice. Studiile sale în răstimp de peste trei decenii privind acțiunea și interacțiunea diversilor factori în formarea recoltelor și calității strugurilor au fost expuse în teza sa de doctor habilitat, susținută cu succes în anul 2002, iar rezultatele obținute în

această cercetare complexă joacă și azi un rol decisiv în menținerea și dezvoltarea ramurii vitivinicole.

În cadrul Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare dr. hab. Mihail Rapcea a coordonat activitatea de cercetare științifică și inovațională, fondând o direcție nouă de cercetare în domeniul viticulturii. A elaborat și a aplicat în diferite zone pedoclimatice tehnologii de producere a soiurilor de struguri pentru obținerea vinurilor ecologice cu denumire de origine, după locul de cultivare. În acest mod a fundamentat științific dezvoltarea durabilă a complexului vitivinicol. A modelat acțiunea factorilor climaterici, edafici și orografici în scopul realizării unor producții de struguri în diferite condiții, pentru a obține vinuri ecologice cu denumire de origine verificată.

Înțelegând cauzele stagnării și perspectiva derutată în dezvoltarea viticulturii și vinificației, prin lucrări științifice și seminare teoretico-practice doctorul habilitat Mihail Rapcea pledează pentru reînnoirea plantațiilor cu un sortiment înnoit de soiuri, bazat pe material săditor devirusat, în scopul obținerii unor producții care ar corespunde standardelor mondiale racordate la cerințele pieței din țările dezvoltate. Soluționarea acestor probleme este posibilă doar odată cu determinarea multilaterală a potențialului ecologic al fiecărei zone (microraión, centru vitivinicol și alte areale), implementarea metodelor noi de utilizare eficientă a resurselor naturale, concomitent cu menținerea echilibrului ecologic și a stării fitosanitare a mediului ambiant.

Grație erudiției și cunoștințelor enciclopedice în domeniul agriculturii, profesorul Mihail Rapcea a fost inclus ca membru al Consiliului Tehnico-Științific al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (2000–2008), membru al Comisiei Horticultură, membru al Colegiului Ministerului Agriculturii (2000–2018), membru al Consiliului Coordonator pentru Pomicultură din Moscova (2005–2015), membru al Consiliului Camerei de Comerț și Industrie al Republicii Moldova (2000–2010), din 2010 până în prezent este membru al Consiliului Științific și membru al Colegiului de redacție al revistei *Pomicultura, Viticultura și Vinificația Moldovei*.

A fost conducător al numeroaselor proiecte instituționale (2000–2008; 2009–2020) și al proiectului de grant (2006–2007). Este coautor la elaborarea programelor de dezvoltare a viticulturii și pomiculturii din cadrul Programului dezvoltării durabile a agriculturii în Republica Moldova (2010–2020). Deține brevete de invenție, a publicat peste 240 de lucrări științifice, prin-

tre care monografii, broșuri, recomandări, instrucțiuni tehnologice etc. A fost conducător a 45 de teze de licență și a 16 teze de doctor în științe agricole, dintre care au fost susținute 8 teze de doctor în științe și o teză de doctor habilitat.

În baza cercetărilor polifactoriale efectuate de către prof. Mihail Rapcea au fost elaborate instrucțiuni și recomandări practice, care sunt utilizate la proiectarea noilor plantații de culturi multianuale și ale celor pentru obținerea de producție cu destinație specială. Rezultatele obținute au fost expuse la numeroase conferințe științifice naționale și internaționale (Rusia, Ucraina, Georgia, Belarus, România, Ungaria, Turcia, Germania, Italia, Franța, Portugalia, Belgia etc.). Inovațiile sale prezentate la Salonul de Invenții Bruxelles (2001–2005) au fost menționate cu medaliile de aur, argint și bronz.

Datorită activității prodigioase, în anul 2002, Institutul de Cercetări pentru Pomicultură, condus de Mihail Rapcea, a fost distins cu Premiul de Stat pentru realizări în domeniul calității, productivității și competitivității producției agricole. În anul 2004, pentru ciclul de lucrări *Fundamentarea ampeloecologică a dezvoltării durabile a viticulturii în Republica Moldova*, lui Mihail Rapcea i s-a decernat Premiul Național în domeniul Științei și Tehnicii. Este Laureat al Premiului „G. Valuico” Institutul Magaraci-Ucraina Ialta (2006); Cavaler al Ordinului Regatului Belgiei pentru invenție (2005).

De-a lungul activității sale tumultuoase și multilaterale Mihail Rapcea a menținut o legătură specială cu baștina, venind cu sfaturi și recomandări pentru fermieri, inclusiv deținători ai loturilor individuale. Drept recunoștință, Consiliul Raional i-a conferit titlul onorific de „Cetățean de Onoare al raionului Criuleni – 2020”. Personalitatea Domnului Mihail Rapcea și meritele sale în domeniul vitivinicol sunt recunoscute și înalt apreciate la nivel național și internațional. Dovadă sunt titlurile ce i s-au conferit de Academician al Academiei Internaționale a Viei și Vinului din Moscova (2003), membru de onoare al Academiei de Științe Agricole și Silvici „Gheorghe Ionescu-Șișești” (2018), România, academician, membru fondator al Academiei de Științe Agricole și ale Mediului din Moldova.

La cei 70 de ani de la naștere, stimate Domnule Mihail Rapcea, Om de știință care și-a consacrat viața rodniciei gliei strămoșești, Vă dorim multă sănătate, prosperitate, putere, credință și noi realizări pe tărâmul științelor agricole.

Acad. Teodor FURDUI
Dr. hab. Vasile BOTNARI